

INFORME FRONTERA FRANCO-ITALIANA

Comissió Catalana d'Ajuda al Refugiat
i SOS Racisme Catalunya

Barcelona, 2018

INFORME – FRONTERA FRANCO-ITALIANA

Índex

1. Introducció: Perquè la frontera franco-italiana?	4
2. En què consisteix la Missió d'Observació?	6
3. Contextualització/dades socio-demogràfiques	6
a) Itàlia.	6
b) França	11
4. Trajectes de les persones en moviment	15
c) Ruta Ventimiglia - Menton	15
d) Ruta Bardonecchia - Briançon	17
e) Ruta Oulx - Claviere - Briançon	18
5. Dones	19
6. Menors estrangers no acompanyats (MENA)	20
7. Punts preocupants	22
a) Opinió pública i auge de l'extrema dreta a França i Itàlia	22
b) Delictes de solidaritat i assetjament al col·lectiu de persones activistes i treballadores de les associacions locals	23
c) Voluntariat exercint el paper de l'Estat francès	26
d) Infants en centres de detenció	27
e) Vulneracions de Drets Humans al voltant de les fronteres i limitacions al dret d'asil	28
8. Conclusions	30
9. Bibliografia	33

1. Introducció: Perquè la frontera franco-italiana?

Davant la falta de vies legals i segures, milers de persones es veuen forçades a jugar-se la vida per rutes alternatives. Tal com indica l'OIM¹, la més utilitzada per arribar a Europa durant el 2017 va ser la marítima amb 171.635 persones registrades, el que representa un 92% del total. La ruta del Mediterrani Central, és a dir, la que arriba a Itàlia des de la ribera sud de la Mediterrània, va representar la majoria de casos (119.369), seguida per la del Mediterrani Oriental a través de Grècia (35.052) i la del Mediterrani Occidental a través d'Espanya (22.414).

D'un any per l'altre, en dos dels tres casos (Mediterrani Central i Oriental) es van reduir les xifres comptabilitzades. Tanmateix, això no es deu al fet que el nombre de persones que necessiten protecció s'hagi fet més petit. De fet, ha augmentat, però moltes d'elles s'han quedat atrapades als països d'origen i de trànsit. Aquest és el resultat de l'acord UE-Turquia (en el cas de Grècia), del Pla d'acció per reduir les entrades irregulars a través d'Itàlia anunciat per la Comissió Europea el juliol del 2017², dels acords bilaterals entre Itàlia i els països de trànsit, com Líbia, i de les mesures restrictives pel que fa al rescat marítim anunciades i dutes a termes pel Ministre de l'Interior italià, Matteo Salvini.

Per altra banda, si bé durant els darrers anys les fronteres exteriors europees han estat sota cert focus d'atenció per part de la premsa internacional, s'ha deixat parcialment de banda la situació a les línies divisòries que separen els propis Estats de la Unió.

Tot i formar part de l'Espai Schengen des de l'any 1995³, l'11 de juny del 2015 França va restaurar unilateralment els seus controls fronterers, entre d'altres, amb Itàlia⁴. A partir d'aquell moment, la petita localitat de Ventimiglia, situada al costat italià de la frontera, va esdevenir un dels punts fronterers més conflictius en matèria de Drets Humans dins de la Unió Europea (UE). Les nombroses persones arribades de països de l'Orient Mitjà, el Magrib, Eritrea, Nigèria o Somàlia s'afegien a les compatriotes que s'hi trobaven bloquejades. Al no poder creuar la frontera, es creaven assentaments improvisats que, desmantellats per la policia en diverses ocasions, esdevenien part del paisatge dels voltants del municipi. Mentrestant, entre setembre del 2016 i agost del 2017, fins a 15 persones morien en accidents mentre tractaven de creuar cap a França⁵.

Durant els darrers temps, l'increment en la xifra de detencions i retorns del costat francès de la frontera, a Menton, ha forçat als i les refugiades a buscar rutes alternatives i més perilloses al nord, concretament als Alps. Per localitats com Briançon, l'Ajuntament calcula que entre juliol del 2017 i maig del 2018 hi han passat unes tres mil persones (un 59% d'elles menors d'edat). Malauradament, el nombre de notícies refe-

1 IOM (2017). Migration flows to Europe: http://migration.iom.int/docs/2017_Overview_Arrivals_to_Europe.pdf

2 European Commission (2017). Central Mediterranean Route: Commission proposes Action Plan to support Italy, reduce pressure and increase solidarity: http://europa.eu/rapid/press-release_IP-17-1882_en.htm

3 Gobierno de España. Ministerio del Interior (2018). Acuerdo de Schengen: <http://www.interior.gob.es/ca/web/servicios-al-ciudadano/extranjeria/acuerdo-de-schengen>

4 La Repubblica (2015). Francia blocca la frontiera con l'Italia. Ue: "Nessun dietrofront su quote": http://www.repubblica.it/estero/2015/06/12/news/francia_blocca_frontiera_ue_avanti_con_redistribuzione_-116732997/

5 Open Migration (2017). I morti di confine a Ventimiglia: <http://openmigration.org/analisi/i-morti-di-confine-a-ventimiglia/>

rents a persones desaparegudes o mortes⁶ en un trajecte que pot ser en va també s'ha incrementat. De fet, els i les sol·licitants d'asil amb empremtes dactilars registrades a Itàlia desconeixen que poden ser automàticament retornades a aquest país per a què s'estudiï la seva petició, sota el marc del Conveni de Dublín III. Un exemple de la perillositat del camí és el cas de Blessing Matthew, una noia nigeriana que va resultar morta durant el mes de maig de 2018 després d'intentar fugir de la policia⁷.

Autopista E80, que uneix Itàlia amb França. Foto: Fotomovimiento

En aquest context, no han trigat a aparèixer tant accions de suport⁸ com de rebuig⁹ a les persones refugiades. Això ha suposat l'entrada en escena d'un nou i perillós debat a nivell polític que s'ha traduït en una major polarització de l'opinió pública, donant ales als partits clarament posicionats a favor de polítiques més restrictives i a l'ús de noves o antigues formes de criminalització de la solidaritat ciutadana.

6 La Stampa Torino (2018). Migrante trovato morto nei boschi tra Monginevro e Briançon: <http://www.lastampa.it/2018/05/19/cronaca/migrante-trovato-morto-nei-boschi-tra-monginevro-e-briancon-JPruGhlQHIu8slt3zzIZgI/pagina.html>

7 Sud Ouest (2018). Une Nigériane de 20 ans serait morte en traversant la frontière française: <https://www.sudouest.fr/2018/05/22/une-migrante-de-20-ans-se-tue-en-traversant-la-frontiere-francaise-5077431-10407.php>

8 Local Team. (2016). DIRETTA LIVE: Ventimiglia, manifestazione No Borders. Recuperat de <https://www.youtube.com/watch?reload=9&v=rKjH2vx28ZQ>

9 BFM (2018). Reportage RMC: face à la démonstration de force de Génération identitaire à Briançon, l'inquiétude des habitants: <https://rmc.bfmtv.com/mediaplayer/video/reportage-rmc-face-a-la-demonstration-de-force-de-generation-identitaire-a-briancon-l-inquietude-des-habitants-1064023.html>

2. En què consisteix la Missió d'Observació?

El maig del 2018, un equip d'observadors i observadores de Drets Humans, format per representants de la Comissió Catalana d'Ajuda al Refugiat (CCAR), SOS Racisme i Fotomovimiento, han visitat, d'una banda, els municipis francesos de Menton i Briançon, i de l'altra, les localitats italianes de Ventimiglia, Claviere, Oulx i Bardonecchia. L'objectiu de la missió ha estat observar directament sobre el terreny la gestió del control migratori i la situació relativa a la protecció internacional i a les persones refugiades als accessos terrestres de la frontera franco-italiana.

A banda de l'observació directa del que succeeix als passos fronterers, s'ha entrevistat amb persones que actualment estan fent el trajecte i amb diferents entitats que treballen sobre el terreny a França i Itàlia (Association pour la Démocratie à Nice et dans les Alpes-Maritimes, Eufemia-info e legal point-, Popolo in Arte, Caritas Ventimiglia, Intersos, Terre des Hommes, Roya Citoyenne, Gisti, Cimade, Refuge Solidaire Briançon, Chez Jesus - Rifugio Autogestito i Rainbow4Africa), l'Ajuntament de Bardonecchia i l'investigador Gabriele Proglia.

A partir d'aquest material, complementat amb informes previs, fem anàlisis de la frontera franco-italiana i denunciem les violacions de Drets Humans que es produeixen ja dintre de territori europeu.

3. Contextualització: dades socio-demogràfiques

a) Itàlia

La República Italiana és un Estat en forma de república parlamentària que consta de territori al continent europeu i illes al nord d'Àfrica (Lampedusa, Lampedusa i Pantelaria). A Europa, limita amb França, Suïssa, Àustria i Eslovènia, mentre que allotja a dos Estats independents dins del seu territori (San Marino i Ciutat del Vaticà). Amb 60,6 milions d'habitants¹⁰, el país ocupa la posició 28 de l'Índex de Desenvolupament Humà¹¹.

Relatiu a les dades sobre l'arribada de persones sol·licitants de protecció internacional, Itàlia ha estat la principal porta d'entrada a Europa per mar durant el 2017. Segons l'Informe anual de CEAR¹², es van registrar 119.310 arribades a les costes italianes. Això suposa un 70% del total d'arribades a les costes europees, per davant de Grècia (17%) i Espanya (13%). A més a més, les 128.850 sol·licituds d'asil presentades en territori italià suposen un increment respecte a l'any anterior, quan es van registrar 122.960¹³. En total, entre 2016 i 2017 es va donar resposta favorable a aproximadament 45 mil persones.

Pel que fa a les condicions d'acollida de persones refugiades, el sistema d'acollida es

10 World Bank (2018). Population, Italy: <https://data.worldbank.org/indicator/SP.POP.TOTL>

11 UNDP (2018). Human development Reports, Italy: <http://hdr.undp.org/en/countries/profiles/ITA>

12 Comisión Española de Ayuda al Refugiado (2018). Informe 2018: Las personas refugiadas en España y Europa: <https://www.cear.es/wp-content/uploads/2018/06/Informe-CEAR-2018.pdf>

13 Parlamento Europeo (2018). Infografía: solicitudes de asilo en la UE: http://www.europarl.europa.eu/external/html/welcoming-europe/default_es.htm

dissenya en fases: les sol·licitants d'asil poden ser traslladades entre centres, passant dels centres de primers auxilis o d'allotjament (Hotspots o CPSA) a centres de primera acollida (centres governamentals-CARA) o temporals (CAS) i, finalment, a centres de segona acollida (SPRAR). Tanmateix, a causa de la manca de places disponibles, poden romandre als centres governamentals o CAS¹⁴.

Per altra banda, existeixen xarxes d'habitatge privat fora del sistema nacional d'acollida, com per exemple l'església. Seguint la crida del Papa del 6 de setembre del 2015¹⁵, certes esglésies italianes van començar a donar acollida a persones refugiades. A mode d'exemple, entre d'altres, s'ha impulsat la iniciativa “Rifugiato a casa mia”¹⁶ de Càritas.

Pel que fa a les persones que intenten creuar la frontera amb França, la majoria es concentren a la zona de **Ventimiglia**, a la província d'Imperia. Tal com ens han explicat les ONG entrevistades, el temps mitjà de trajecte entre el que una persona arriba a les costes italianes i travessa la península fins a aquest municipi és d'unes dues setmanes. Tanmateix, tot i haver zones on informalment la policia “tolera” l'estada de persones refugiades, es donen nombrosos casos d'identificacions arbitràries basades en el perfil ètnic i retorn forçat cap al sud d'Itàlia en bus, principalment a Tarento o Crotone. A banda d'això, les persones sol·licitants d'asil poden ser traslladades cap a altres centres temporals (CAS) amb l'objectiu d'equilibrar la seva presència al territori. Segons les mateixes fonts, aquests trasllats es decideixen per la Prefectura corresponent i no es poden recórrer.

Davant les creixents dificultats per arribar a territori francès des de Ventimiglia, moltes d'elles es veuen forçades a elegir rutes alternatives i més arriscades. Fins fa pocs mesos, pujaven en tren, cotxe o a peu fins al nord, concretament a Bardonecchia. Ara bé, els perills d'aquesta ruta han obligat a les persones refugiades a buscar una nova via, la que comença a Oulx. Tot seguit fem una breu descripció dels municipis:

Google. (s.f). Mapa del costat italià de la frontera franco-italiana

Aida (2018). Country Report. Italy: <http://www.asylumineurope.org/reports/country/italy>
 Il Fatto Quotidiano (2015). Profughi, l'appello di Papa Francesco: "Ogni parrocchia accolga una famiglia": <https://www.ilfattoquotidiano.it/2015/09/06/migranti-lappello-di-papa-francesco-ogni-parrocchia-accolga-una-famiglia/2012360/>
 Caritas Italiana (2015). Al via progetto "Rifugiato a casa mia": http://www.caritasitaliana.it/pls/caritasitaliana/v3_s2ew_consultazione.mostra_pagina?id_pagina=6146rope/default_es.htm

Ventimiglia

Situada a la regió de Liguria, aquesta ciutat d'aproximadament 26 mil habitants¹⁷ es troba a uns 8 quilòmetres de la frontera francesa. Coneguda a principis d'agost del 2015 per les protestes i desmantellament del camp informal de Balzi Rossi (assentament creat just després de la reintroducció de controls a la frontera francesa i a molts pocs metres d'aquesta¹⁸), Ventimiglia és avui en dia un municipi amb una opinió pública polaritzada entorn de la qüestió de la immigració. N'és un exemple el cas de l'església de Sant'Antonio¹⁹, on enfront l'augment de les persones bloquejades i assentades en camps informals i la limitada resposta institucional, al maig del 2016 l'edifici parroquial va començar a acollir persones, juntament amb 200 voluntaris. Tanmateix, la pressió per part de la ciutadania del municipi va obligar a parar la iniciativa a l'agost del 2017. Segons les dades aportades a Oxfam Intermón²⁰, havien arribat a servir uns 1.000 àpats al dia.

Al juliol 2017, la Creu Roja va obrir el Campo Roya en coordinació amb la província d'Imperia. Aquest camp de trànsit, on s'hi troben també menors, es troba situat a les afores de la ciutat, a uns quatre quilòmetres. Tot i que va ser creat per allotjar a les persones atrapades a Ventimiglia, no les alberga totes ja que moltes d'elles prefereixen dormir al carrer per por a haver de registrar les seves empremtes dactilars al camp. Això provoca situacions on persones de totes les edats (menors incloses), malviuen al voltant de les vies del tren i busquen suport en altres entitats o associacions de la zona. Entre juliol del 2017 i abril del 2018, el voluntariat local de Càritas va registrar 16.475 persones ateses a la ciutat de Ventimiglia i als seus voltants. Una de cada quatre era menor. Durant els quatre primers mesos del 2018, el voluntariat local va registrar més de 4.000 arribades.

Durant el dia, moltes d'elles es reuneixen en assentaments informals situats als voltants o centre de la ciutat. De fet, es dona la circumstància que certes zones del municipi, com el cantó sud de la platja o les vies del tren serveixen com a lloc de tolerància entre policia i refugiades. És a dir, tal com indica l'investigador Gabrielle Proglio s'ha observat com les identificacions s'acostumen a produir quan aquestes persones es mouen per la zona turística. Aquesta espècie d'acord tàcit contribueix a l'estigmatització del col·lectiu, a la seva discriminació, i finalment a la polarització de la opinió pública dels i les refugiades. Mentrestant, es donen casos de criminalització de la solidaritat, com el Foglio di Via. En parlem als punts identificats com a preocupants.

17 Comune di Ventimiglia (2018). Data Città di Ventimiglia: <http://www.comune.ventimiglia.it/servizi/Menu/dinamica.aspx?idA-re=8882&idCat=8883&ID=8883&TipoElemento=categoria>

18 Global Project (2015). Ventimiglia - Sgomberato il campo ai Balzi Rossi, i migranti tornano sugli scogli: http://www.globalproject.info/it/in_movimento/ventimiglia-sgomberato-il-campo-ai-balzi-rossi-i-migranti-tornano-sugli-scogli/19437

19 Riviera24 (2017). Ventimiglia, c'è bisogno di aiuti per i migranti della chiesa di Sant'Antonio alle Gianchette. Ecco cosa serve: <https://www.riviera24.it/2017/05/ventimiglia-ce-bisogno-di-aiuti-per-i-migranti-della-chiesa-di-santantonio-alle-gianchette-ec-co-cosa-serve-253408/>

20 Oxfam Intermón (2018). Nowhere but out: https://d1tn3vj7xz9fdh.cloudfront.net/s3fs-public/file_attachments/bp-nowhere-but-out-refugees-migrants-ventimiglia-150618-en.pdf

21 Oxfam Intermón (2018). Nowhere but out: https://d1tn3vj7xz9fdh.cloudfront.net/s3fs-public/file_attachments/bp-nowhere-but-out-refugees-migrants-ventimiglia-150618-en.pdf

Collectius de voluntariat local participen en accions de suport a Ventimiglia. Foto: Fotomovimiento

Bardonecchia

Amb una població estimada de 3.155 persones al 2017²², la localitat de Bardonecchia es troba a la regió de Piemonte, a 1.312 metres d'alçada²³ a la Vall de Susa.

La ciutat es troba a l'inici de la ruta més utilitzada per les persones refugiades de la regió durant el 2017. Tot i haver experimentat una gran afluència durant l'estiu del mateix any²⁴, aquest flux ha anat disminuint a mesura que les refugiades optaven per rutes alternatives (principalment la que començava a Oulx). Tot i això, es manté una petita delegació de Rainbow4Africa a l'estació de tren, on dos mediadors culturals que han viscut l'experiència de la ruta en la seva pròpia pell s'encarreguen d'intentar fer reconsiderar les persones refugiades sobre els perills del camí que porta cap a França i de donar-les un espai de descans. A més, el cos nacional de socors alpí també hi és present. Malgrat els esforços, no s'han pogut evitar algunes morts o desaparicions a la zona²⁵.

Estació de tren de Ventimiglia. Foto: Fotomovimiento

22 CityPopulation (2018). Bardonecchia: <https://www.citypopulation.de/php/italy-piemonte.php?cityid=001022>

23 Comune di Bardonecchia (2018). Territorio e Ambiente, Sistema di Gestione Ambientale ISO 14001:2004, informazioni ex art. 40 c. 2 del D.Lgs. 33/2013: <https://www.comune.bardonecchia.to.it/bardonecchia/territorio-e-ambiente/>

24 The Guardian (2018). Alpine crossing: refugees battle extreme weather to reach France: <https://www.theguardian.com/world/gallery/2018/jan/26/alpine-crossing-refugees-battle-extreme-weather-reach-france>

25 La Repubblica (2018). Bardonecchia, il corpo di un migrante affiora tra neve e detriti dell'Orrido del Frejus: http://torino.repubblica.it/cronaca/2018/05/25/news/bardonecchia_il_corpo_di_un_migrante_affiora_tra_neve_e_detriti_sul_colle_della_scala-197318905/

Oulx

A 1.100 metres sobre el nivell del mar i a 76 km de Torí, aquesta localitat de 2.598 habitants forma part de la nova ruta de les persones refugiades en el seu trajecte cap a Briançon.

A mesura que les arribades han augmentat, s'hi ha instal·lat un petit dispositiu provisional de la Creu Roja Italiana i Rainbow4Africa a l'estació de tren. Concretament, tracten de replicar les experiències i procediments de l'espai obert a Bardonecchia.

Dispositiu provisional de la Creu Roja Italiana i Rainbow4Africa. Foto: Fotomovimiento

Claviere

Amb una població de 217 habitants el 2014, aquesta localitat de la regió de Piemonte es troba a una altitud de 1.760 metres sobre el nivell del mar²⁶.

A només 13 km de Briançon, el poble de muntanya s'ha convertit en lloc de pas per a aquelles persones que volen arribar a França des d'Oulx. Per aquest motiu, el 22 de març del 2018, el col·lectiu d'activistes "Briser les Frontières" va decidir ocupar la part del darrera de l'església local per transformar-la en un refugi autogestionat anomenat "Chez Jesus"²⁷.

²⁶ Comune di Claviere (2018). Scheda del comune: <http://www.comune.claviere.to.it/it-it/vivere-il-comune/scheda>

²⁷ Per a més informació: <https://www.facebook.com/Chez-Jesus-Rifugio-Autogestito-362786637540072/>

Missatge de benvinguda penjat en una de les parets del refugi “Chez Jesus”, a Claviere.

Foto: Fotomovimiento

b) França

La República Francesa és un Estat en forma de sistema semi presidencialista que consta de territoris al continent europeu i d'ultramar. A Europa, limita amb l'oceà Atlàntic, el Canal de la Mànega, el pas de Calais (que la separa del Regne Unit), la mar del Nord, Bèlgica, Luxemburg, Alemanya, Suïssa, Itàlia, Andorra, Espanya i Mònaco. Amb 66,9 milions d'habitants²⁸, França ocupa la posició 21 de l'índex de Desenvolupament Humà²⁹.

Relatiu a les dades sobre l'arribada de persones refugiades, França és considerada com a país de destí per a moltes d'elles. Alhora, també forma part de d'una de les ramificacions de la ruta cap als països del nord d'Europa (sobretot Alemanya) i el Regne Unit. Segons les dades publicades a l'informe anual de CEAR³⁰, el 2017 es van registrar 98.635 sol·licituds d'asil a territori francès, fet que la situa en tercera posició pel que fa a sol·licituds rebudes, per darrera d'Alemanya i Itàlia. Això suposa un increment respecte al 2016, quan es van registrar 83.485 peticions³¹. Alhora, és important remarcar la baixa taxa de concessions de protecció internacional atorgades durant aquests darrers dos anys. El 2016 es va donar resposta favorable, és a dir, es va atorgar algun tipus de protecció, en el 33% de les resolucions adoptades, mentre que el 2017 la taxa

28 World Bank (2018). Population, France: <https://data.worldbank.org/indicator/SP.POP.TOTL>

29 UNDP (2018). Human development Reports, France: <http://hdr.undp.org/en/countries/profiles/FRA>

30 Comisión Española de Ayuda al Refugiado (2018). Informe 2018: Las personas refugiadas en España y Europa: <https://www.cear.es/wp-content/uploads/2018/06/Informe-CEAR-2018.pdf>

31 Comisión Española de Ayuda al Refugiado (2017). Informe 2017. Las personas refugiadas en España y Europa: <https://www.cear.es/wp-content/uploads/2017/06/Informe-Anual-CEAR-2017.pdf>

va disminuir al 30%³². En total, entre el 2016 i el 2017 es va donar resposta favorable a aproximadament 62.000 persones.

Quant a les condicions d'**acollida de persones refugiades**, a nivell estatal existeixen dos tipus d'equipaments. En primer lloc, trobem els centres d'acollida per a sol·licitants d'asil (CADA), que inclouen els centres de recepció i habitatges privats. En segon lloc, hi ha tots els altres tipus d'equipaments finançats pel Ministeri de l'interior, inclosos els d'emergència. A finals del 2017, es comptava amb un total de 82.428 places³³, i l'objectiu passava per augmentar-ne la capacitat fins a 87.000 durant el 2018³⁴.

Pel que fa a les **arribades des d'Itàlia**, aquestes es concentren principalment a la línia divisòria amb la regió de Provence Alpes – Côte d'Azur. La porta d'entrada més coneguda és al sud, a **Menton**. Tanmateix, a causa de l'alta pressió policial, les persones s'han vist forçades a anar cap al nord i tracten d'arribar a **Briançon** a través de rutes més perilloses.

Tot i que es fa impossible identificar amb precisió el nombre de persones que l'han creuat, les dades aportades per la prefectura dels Alps Marítims comptabilitzen en unes 50.000 les detencions realitzades per les autoritats franceses a la frontera al 2017, un 98% de les quals van ser retornades cap a Itàlia³⁵. Per altra banda, les dades obtingudes per Oxfam Intermón parlen de 23 mil transits per Ventimiglia (Itàlia) durant el 2017³⁶.

Google. (s.f). Mapa del costat francès de la frontera franco-italiana

En aquesta regió, les dades oficials del Govern francès comptabilitzaven 5.447 places

32 Comisión Española de Ayuda al Refugiado (2017). Más que cifras (2017 i 2016): <https://www.masquecifras.org/#cifras-ue>

33 LegiFrance (2017). Information du 4 décembre 2017 relative à l'évolution du parc d'hébergement des demandeurs d'asile et des réfugiés: http://circulaire.legifrance.gouv.fr/pdf/2017/12/cir_42787.pdf

34 Aida (2017) Country Report. France: http://www.asylumineurope.org/sites/default/files/report-download/aida_fr_2017update.pdf

35 20 minutes (2017). Côte d'Azur: A la frontière italienne, un nombre record de passeurs interpellés: <https://www.20minutes.fr/societe/2180983-20171204-cote-azur-frontiere-italienne-nombre-record-passeurs-interpelles>

36 Oxfam Intermón (2018). Nowhere but out: https://d1tn3vj7xz9fdh.cloudfront.net/s3fs-public/file_attachments/bp-nowhere-but-out-refugees-migrants-ventimiglia-150618-en.pdf

37 LegiFrance (2017). Information du 4 décembre 2017 relative à l'évolution du parc d'hébergement des demandeurs d'asile et des réfugiés: http://circulaire.legifrance.gouv.fr/pdf/2017/12/cir_42787.pdf

d'acollida el 2017 i es preveu obrir-ne 474 de noves durant el 2018³⁷. Tot seguit fem una breu descripció dels municipis:

Menton

Aquesta població costera, que es troba al Departament dels Alps Marítims, és la primera ciutat francesa d'arribada i trànsit per a totes aquelles persones que creuen la frontera franco-italiana pel sud des de Ventimiglia. L'any 2015, comptava amb una població de 28.231 persones³⁸.

El principal punt d'arribada des d'Itàlia és l'estació de tren de Menton – Garavan. En aquest espai són nombrosos els casos³⁹ on la policia entra als vagons i realitza controls discriminatoris segons perfil ètnic per detectar les persones “no autoritzades” a entrar al país, entre elles, menors. Si en detecten, sovint són retornades cap a Itàlia, com apunten les persones voluntàries d'Amnistia Internacional que fan observació a l'estació de Menton – Garavan. Per altra banda, hi ha controls rutinaris a les carreteres de la frontera i esporàdics als camins fronterers de la muntanya.

Menton, a pocs quilòmetres de la frontera franco-italiana

Briançon

Situada al Departament dels Alps, aquesta ciutat es troba a 1.326 metres per sobre del nivell del mar. Al gener del 2016, comptava amb 12.573 habitants⁴⁰. Aquest municipi forma part de les rutes que uneixen Itàlia amb França pel nord.

38 CityPopulation (2018). Menton: <https://www.citypopulation.de/php/france-alpesmaritimes.php?cityid=06083>

39 Huffington Post (2017). Vu du Sénat #80: À Menton avec les réfugiés, j'ai constaté avec effroi la banalité du mal au quotidien: https://www.huffingtonpost.fr/esther-benbassa/vu-du-senat-80-a-menton-avec-les-refugies-jai-constate-avec-effroi-la-banalite-du-mal-au-quotidien_a_23252225/

40 Ville du Briançon (2018). Bienvenue à Briançon: <https://fr.calameo.com/read/00259236550cece14ad46>

La ciutat manté un clima favorable a l'acollida de persones refugiades. Entre d'altres⁴¹, al març del 2017 va acollir una manifestació en contra dels procediments de retorn de sol·licitants d'asil cap a Itàlia emparats pel Conveni de Dublín III. Dos mesos més tard, l'Ajuntament tractava d'encoratjar a la ciutadania a enviar cartes de rebuig a aquests procediments⁴² al President Macron. Alhora llançava "A voir ou revoir"⁴³, un vídeo de sensibilització en contra dels acords de Dublín. Al juny del 2018, també hi tenia lloc una nova manifestació amb unes 150 persones a favor de l'abolició de les fronteres i en contra de la imputació de 3 joves acusades per "ajudar a l'entrada irregular a territori francès en grup organitzat"⁴⁴.

Pel que fa a la solidaritat ciutadana, a la regió és conegut el cas del Refuge Solidaire, que des de la seva obertura el juliol del 2017 ha acollit aproximadament tres mil persones.

Refuge Solidaire, a Briançon. Foto: Fotomovimiento

41 Ville du Briançon (2018). Réfugiés: http://www.ville-briancon.fr/aide_aux_refugies.html

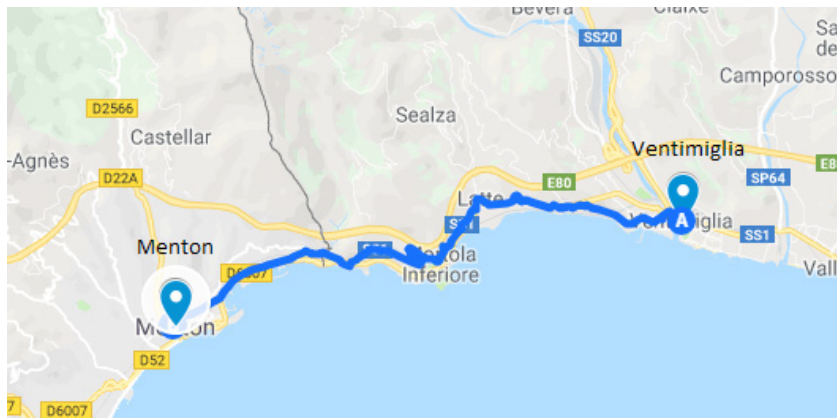
42 Ville du Briançon (2017). Lettre: http://www.ville-briancon.fr/migrants_lettre_president.pdf

43 Ville du Briançon (2017). A voir ou revoir. Recupera de: <https://vimeo.com/213479324>

44 Dici (2018). Hautes-Alpes: les manifestants pro-migrants et "contre les frontières" ont terminé leur marche à Briançon: <https://www.dici.fr/actu/2018/06/10/hautes-alpes-manifestants-pro-migrants-contre-frontieres-ont-terminer-marche-briancon-1145765>

4. Trajectes de les persones en moviment

c) Ruta Ventimiglia - Menton

Google. (s.f). Mapa de la ruta entre Ventimiglia (Itàlia) i Menton (França)

Iniciant-se a Ventimiglia i acabant a Menton, uneix Itàlia i França respectivament. Els pocs quilòmetres que separen els municipis estan constantment custodiats per la policia francesa, que de manera reiterada fa ús del concepte de “Refus d’entrée”⁴⁵ i retorna cap a Itàlia les persones migrants, algunes d’elles menors, fet que contradiu la legislació europea i francesa⁴⁶. En aquest cas, es pot creuar la frontera de diverses formes, algunes molt més segures que d’altres:

a) Tren i cotxe: a les carreteres que uneixen les dues regions i a l’estació de Menton hi ha controls policials per detectar creuament i fer retorns directament cap a Itàlia. Malgrat ser una pràctica clarament discriminatòria, la policia acostuma a parar els cotxes o fer baixar del tren a les persones en funció del perfil ètnic. Per detectar possibles amagatalls, és comú realitzar inspeccions a maleters i interiors dels vehicles.

b) A peu: davant la falta de vies segures, les persones refugiades es veuen forçades a escollir camins més perillosos. En aquest cas, el trajecte passa pel popularment conegut com “Passatge de la Mort” (Passo della Morte en italià). Aquest camí s’inicia al centre històric de Grimaldi (Grimaldi Superior), i porta a través d’un perillós⁴⁷ sender a Menton. Durant la ruta, es troben diferents cases de pedra abandonades que a dia d’avui allotgen durant poques hores les persones que volen creuar clandestinament durant la nit. Per altra banda, algunes d’elles opten per saltar directament a l’autopista⁴⁸ i entrar a territori francès sobre per l’asfalt. En referència a aquest darrer punt, en aquesta carretera hi ha una molt forta densitat de vehicles, i és comú veure cartells lluminosos que demanen precaució per la possible presència de vianants.

⁴⁵ Per a més informació: <https://www.service-public.fr/particuliers/vosdroits/F2190>.

Exemple de refus d’entrée: https://www.lacimade.org/wp-content/uploads/2018/06/La_Cimade_Schengen_Frontieres.pdf (pàg.33)

⁴⁶ Per a més informació, llegir punt 7.e del present informe.

⁴⁷ Riviera24 (2017). Corpo di un migrante ritrovato tra Mentone e Ventimiglia: ha provato a raggiungere la Francia dal “passo della morte”: <http://www.riviera24.it/2017/03/corpo-di-un-migrante-ritrovato-tra-mentone-e-ventimiglia-ha-provato-a-raggiungere-la-francia-dal-passo-della-morte-250111/>

⁴⁸ La Stampa (2017). Ventimiglia, migranti sulla A10: autostrada chiusa per oltre un’ora: <http://www.lastampa.it/2017/12/22/imperia/ventimiglia-migranti-sulla-a-autostrada-chiusa-per-oltre-unora-0cX9duN4FgGAdwWpDj2QDP/pagina.html>

Cartells lluminosos que demanen precaució per la possible presència de vianants. Foto: Fotomovimiento

Per altra banda, durant els darrers temps ha guanyat força el perfil de la “passante”, que és aquella persona que es dedica a “assegurar” el creuament de la frontera a canvi d’una quantitat aproximada de 150 euros. Oficialment, s’haurien detectat 350 casos durant el 2017.⁴⁹

Segons els registres aportats per Caritas Intemelia, 2.898 persones haurien estat ateses per l’entitat entre febrer i abril del 2018. Un 90% eren homes i un 21% menors d’edat⁵⁰.

Des del 2016, diversos col·lectius d’activistes han mostrat la seva indignació per les precàries condicions que pateixen els i les migrants a la zona de Bardonnechia. De fet, durant l’estiu d’aquell mateix any, s’hi van produir greus enfrontaments amb la policia local⁵¹. Aquests fets s’han traduït en un estira i arronsa entre ONG i activistes amb l’administració i policia⁵².

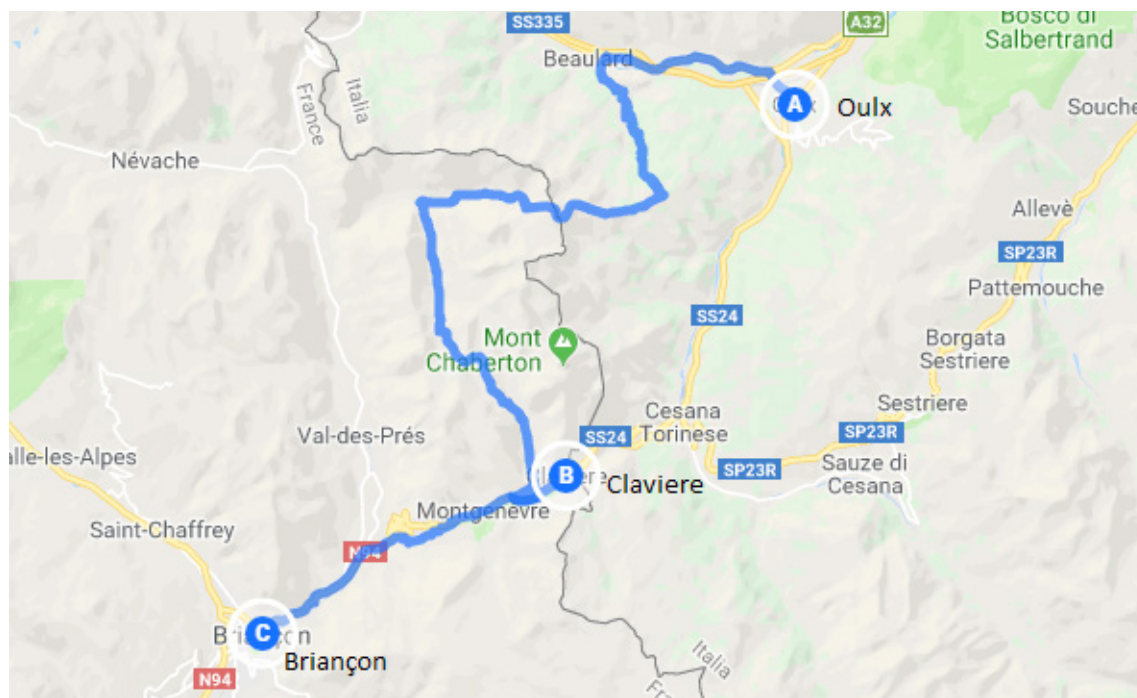
49 20 minutes (2017). Côte d’Azur: A la frontière italienne, un nombre record de passeurs interpellés: <https://www.20minutes.fr/societe/2180983-20171204-cote-azur-frontiere-italienne-nombre-record-passeurs-interpelles>

50 Dades aportades per Caritas Intemelia durant les reunions en terreny.

51 La Vanguardia (2016). Choques entre policías y activistas en Ventimiglia por situación inmigrantes: <https://www.lavanguardia.com/vida/20160806/403742769616/choques-entre-policias-y-activistas-en-ventimiglia-por-situacion-inmigrantes.html>

52 Agencia EFE (2017). Menton, una frontera de ida y vuelta: <https://www.efe.com/efe/espana/portada/menton-una-frontera-de-ida-y-vuelta/10010-3315559>

d) Ruta Bardonecchia – Briançon

Google. (s.f). Mapa de la ruta entre Bardonecchia (Itàlia) i Briançon (França)

Davant el cada cop més difícil pas per la ruta entre *Ventimiglia* i *Menton*, els i les refugiades no tenen altre remei que arriscar encara més la seva vida i realitzar el trajecte a través de les muntanyes.

Aquesta ruta, que uneix la Vall de Susa italiana amb els Alts Alps francesos, travessa els Alps via Col de l'Échelle a temperatures extremes⁵³ a l'hivern (-15/-20°C) i pics de més de 1.700 metres d'altura. Aquí s'hi troben persones vingudes de Torí, Ventimiglia o altres zones del país. Tot i que es pot travessar en aproximadament 7 hores, són nombrosos els casos de persones que perden l'orientació i hi passen dies. Això ha desembocat en operacions de rescat d'alta muntanya que malauradament no han pogut salvar la vida de totes elles. N'és un exemple el cas succeït el 25 de maig del 2018, quan es va trobar en el trajecte el cos d'un noi que havia mort en el trajecte⁵⁴.

A la dificultat del camí⁵⁵, amb zones escarpades, neu o roques, s'hi ha d'afegir la perillositat derivada de la foscor de la nit i la falta de roba adequada. De fet, moltes de les persones que l'intenten creuar no porten jaquetes ni calçat apte per aguantar les baixes temperatures i el llarg recorregut (algunes arriben en xancletes), i depenen en última instància de les donacions de la gent vehiculades a través dels col·lectius d'activistes locals. Tot plegat, ha obligat a la majoria a emprar una nova via alternativa, la que comença a Oulx.

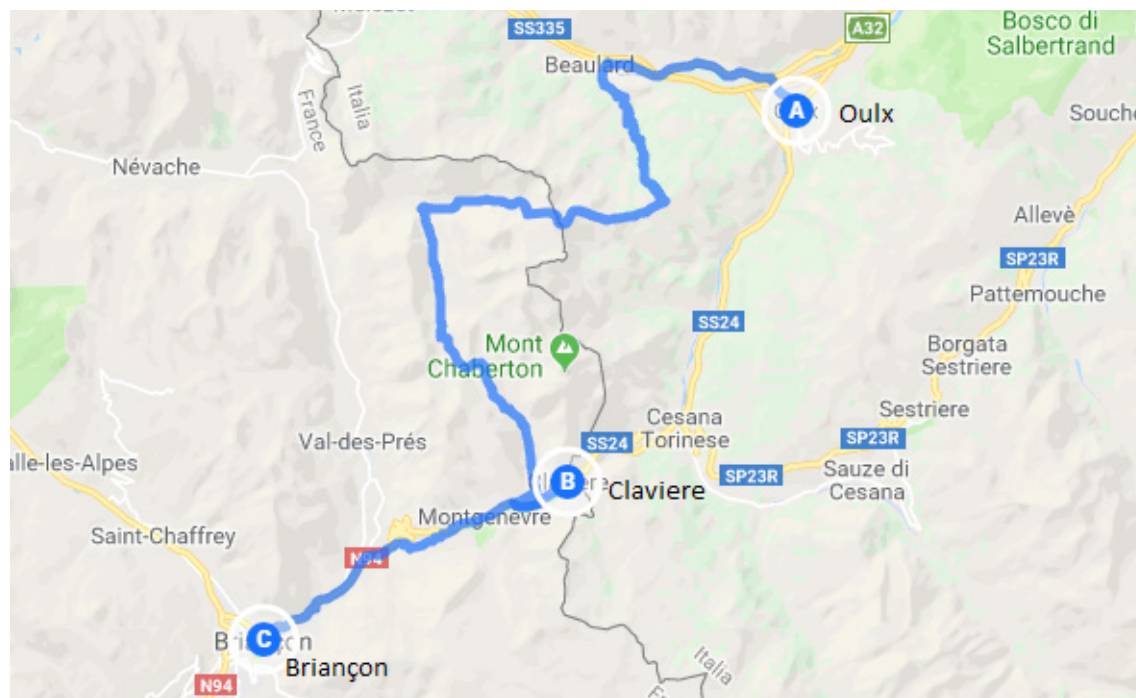
53 Reuters (2018). Migrants risk death crossing Alps to reach France:

<https://ca.reuters.com/article/topNews/idCAKBN1F01TP-OCATP>

54 Corriere della Sera (2018). Bardonecchia, cadavere di un migrante trovato tra i boschi: https://www.corriere.it/cronache/18_maggio_25/bardonecchia-cadavere-un-migrante-trovato-boschi-5dfda80c-6050-11e8-989c-deac82752781.shtml?refresh_ce-cp

55 Sin Filtros (2018). Refugiados: el helado paso de los Alpes. Recuperat de: <https://www.youtube.com/watch?v=EYOJ9vP7WNc>

e) Ruta Oulx – Claviere – Briançon

Google. (s.f). Mapa de la ruta entre Oulx (Itàlia), Claviere (Itàlia) i Briançon (França)

Aquest camí, més llarg (de 8 a 12 hores) però una mica menys arriscat en termes de seguretat i d'orientació, està agafant el relleu de la ruta entre *Bardonecchia* i *Briançon*. En aquest cas, les persones en moviment continuen arribant de diferents punts d'Itàlia, ja sigui en bus, cotxe o tren.

Tal com passa a la ruta entre *Bardonecchia* i *Briançon*, en aquest trajecte, les organitzacions o personal voluntari avisa les refugiades del perill d'allaus principalment durant l'hivern⁵⁶. En referència a aquest punt, l'organització *Rainbow4Africa* i la Creu Roja Italiana han adaptat un espai al pàrquing de l'estació de tren d'Oulx. Més enllà, a Claviere, l'organització activista "Briser les Frontières" ocupa un espai de l'església local. Amb una capacitat aproximada d'entre 10 i 15 persones diàries, aquest refugi (autoanomenat "*Chez Jesus*") tracta de fer arribar roba d'hivern i subsidències a les persones disposades a creuar les muntanyes.

Ja a França, al poble de Briançon, s'hi troba el "*Refuge Solidaire*⁵⁷". Tot i que ha arribat a tenir una mitjana de 40 persones diàries durant els primers mesos del 2018, ara per ara pot allotjar unes 16. En aquest cas, aquesta antiga seu de la brigada mòbil ha estat cedida per l'Ajuntament del municipi, que també s'encarrega de pagar les despeses d'electricitat, aigua i gas. Pel que fa al restant, compten amb el suport de persones voluntàries i de donatius. Des de la seva obertura al juliol del 2017, es calcula que hi han passat aproximadament tres mil persones (un 59% menors). Els principals orígens

⁵⁶ InfoMigrants (2018). Team at the Italian-French border to convince migrants not to cross:

<http://www.infomigrants.net/en/post/8323/team-at-the-italian-french-border-to-convince-migrants-not-to-cross>

⁵⁷ Paroles de migrants (2018). Le refuge solidaire: <https://parolesdemigrants.com/2018/01/22/le-refuge-solidaire/>

són Guinea Conakry, Burkina Faso, Mali, Costa d'Ivori i Sierra Leone. També ha rebut -poques- persones d'Eritrea i Sudan.

Refuge Solidaire, a Briançon. Foto: Fotomovimiento

5. Dones

Segons l'ACNUR, el 36,1% de les persones que arriben a les costes europees són dones o infants⁵⁸. El fet de que es trobin en zones bloquejades i amb manca de protecció les fa més vulnerables a ulls de les xarxes d'exploració sexual i violència.

En el cas concret de la frontera italiana, tal com indica la Cimade⁵⁹, tot i haver estat construït per donar alberg a homes, el centre humanitari de la Creu Roja a Ventimiglia (*Campo Roya*) va començar a albergar dones durant l'estiu del 2017. Tanmateix, són nombrosos els casos de dones, menors o famílies que ho refusen donada la situació geogràfica del camp (a quatre quilòmetres del centre) i les condicions de vida a l'interior.

Les entitats ASGI, *Intersos*, *Safe Passage*, *Diaconia Valdese*, *Terre Des Homes* i *WeWorld Onlus* han denunciat que els i les infants s'han trobat durant els darrers mesos convivint amb gent adulta amb la qual no tenien cap tipus de vincle familiar. En aquest

58 UNHCR (2018). Demography of Mediterranean sea arrivals from January 2018: <https://data2.unhcr.org/en/situations/mediterranean>

59 La Cimade (2018). Dedans, dehors: une Europe qui s'enferme: https://www.lacimade.org/wp-content/uploads/2018/06/La_Cimade_Schengen_Frontieres.pdf

camp alguns entorns no eren segurs (com per exemple els lavabos) i no hi havia entitats especialitzades en l'atenció als infants. En conseqüència, aquestes condicions les exposen a riscos evidents d'abús.

6. Menors estrangers no acompanyats (MENA)

Segons UNICEF, el 91% dels i les menors que van arribar a Itàlia durant el 2017 no estaven acompanyats d'un adult. Aquesta xifra, que arriba fins els 15.779 casos, comporta una disminució respecte a l'any anterior, on s'havien arribat a comptabilitzar 25.846 menors no acompanyats. La majoria venien de Guinea, Costa d'Ivori, Gambia, Bangladesh i Nigèria⁶⁰.

A la zona italiana s'hi troben menors no acompanyats (MENA) que, havent escapat de les tortures i els abusos a països de trànsit com Líbia, no reben atenció adequada per part de les institucions locals. Segons la *Cimade*, actualment hi ha nou casos pendents davant del Tribunal Europeu de Drets Humans relatius a l'enviament de menors d'edat a centres inadequats⁶¹.

La llei italiana imposa l'obligació d'acollir als i les MENA en centres destinats exclusivament a menors i prohibeix el seu internament en centres d'adults⁶². Alhora, els municipis són els encarregats de gestionar els casos. Tanmateix, en el cas concret de *Ventimiglia*, només s'atén a aquells i aquelles que accepten ser real·lotjats en un centre de recepció. Segons les treballadores de la zona, al 2017 l'alcalde s'hauria compromès a obrir un centre per a menors, però al juny del 2018 no hi havia cap novetat. De fet, el 9 d'agost de 2017, a través de protestes, alguns ciutadans van aconseguir suspendre la creació d'un allotjament temporal per MENA al centre de la ciutat⁶³.

En conseqüència, en la seva espera per creuar cap a França, molts d'ells i elles es troben dormint en refugis improvisats fora del sistema de recepció; sense accés a calefacció, menjar, aigua potable o instal·lacions sanitàries i exposats a abusos i violència.

Per altra banda, també són motiu de preocupació les nombroses dificultats que existeixen per unir a aquests i aquestes menors amb familiars a Itàlia, entre elles la manca d'informació o els retards burocràtics⁶⁴. Tal com han denunciat nombroses associacions que treballen a la zona, és particularment problemàtica la situació de les noies menors, per les quals actualment no hi ha disponibilitat de llocs específics per a la seva acollida. De fet, la única solució és anar a Gènova o encara més lluny. Si nens i nenes tinguessin la possibilitat de ser acollits en un centre per a MENA a *Ventimiglia* o a prop,

60 UNICEF (2017). Refugee and Migrant Children in Europe: <https://www.unicef.org/eca/sites/unicef.org/eca/files/Infographic%20Children%20and%20UASC%20overview%202017.pdf>

61 La Cimade (2018). Dedans, dehors: une Europe qui s'enferme: https://www.lacimade.org/wp-content/uploads/2018/06/La_Cimade_Schengen_Frontieres.pdf

62 Article 19, cc. 1- 3 bis del Decret Legislatiu 142/15 (modificat per la llei n. 47/17)

63 Riviera press (2017). 9 Agosto in marcia "No ai migranti in centro città ": <https://www.rivierapress.it/2017/08/05/ventimiglia-9-agosto-in-marcia-no-ai-migranti-in-centro-citta/>

64 La Cimade (2018). Dedans, dehors: une Europe qui s'enferme: https://www.lacimade.org/wp-content/uploads/2018/06/La_Cimade_Schengen_Frontieres.pdf

almenys alguns d'ells i elles podrien estar allotjats en bones condicions mentre esperen a completar els llargs procediments per la reunificació familiar⁶⁵.

A la zona fronterera, es denuncien casos on la policia francesa rebutja els i les menors fent servir procediments reservats a majors d'edat⁶⁶. Els acords de Dublín, que obliguen a les persones adultes a demanar protecció al primer país on arriben, no s'apliquen a les menors que sol·liciten asil. En cas que no demanessin protecció, França podria procedir al seu retorn sempre sota certs procediments, incloent un termini de 24 hores i l'assignació d'un tutor. La il·legalitat de les pràctiques realitzades a la frontera francesa s'ha demostrat a través de les decisions de la pròpia justícia estatal. Aquest és el cas de la decisió de contradir el procediment de rebuig d'entrada dirigit a 19 menors⁶⁷ no acompanyats el febrer de 2017.

Vista la situació, els procediments emprats per la policia a la frontera s'han anat modificant al llarg del temps. Fruit de les entrevistes realitzades amb membres de les associacions locals, s'ha constatat que existeixen casos on els i les menors reben el paper de rebuig d'entrada (*Refús d'entrée*) amb una data inventada de naixement inscrita que els comportaria la majoria d'edat⁶⁸.

Vida diària a l'espai d'acollida adaptat per l'activista Cedric Herrou en el seu propi terreny, a la Vall del Roya.
Foto: Fotomovimiento

65 Intersos (2017). Accoglienza dei minori stranieri non accompagnati presenti a Ventimiglia: <https://www.intersos.org/accoglienza-dei-minori-stranieri-non-accompagnati-presenti-ventimiglia/>

66 Per a més informació: <https://www.asgi.it/allontamento-espulsione/frontera-francia-italia-diritto-asil-protezione-minori-stranieri/>

67 L'express (2018). Le renvoi de 19 migrants mineurs à Nice est suspendu par la justice administrative: https://www.lexpress.fr/actualite/societe/justice/le-renvoi-de-19-migrants-mineurs-a-nice-est-suspendu-par-la-justice-administrative_1987563.html

68 Per a més informació: https://www.lacimade.org/wp-content/uploads/2018/06/La_Cimade_Schengen_Frontieres.pdf (pàgina 30: "Des mineur·e·s isolé·e·s non protégé·e·s")

7. Punts preocupants

a) Opinió pública i auge de l'extrema dreta a França i Itàlia

A França, tot i l'esforç emprat per vincular els atacs terroristes de París del 2015 i la inseguretat a les persones refugiades⁶⁹, els partits o associacions d'extrema dreta com el *Front National* (reconvertit a *Rassemblement National*⁷⁰) o *Génération Identitaire*⁷¹ no reben el suport majoritari de la població francesa. Tanmateix, les seves xifres de simpatitzants han augmentat, fet que evidencia el procés de polarització de l'opinió pública, una tendència que es va repetint a mesura que s'estudien els diferents països de la UE⁷². A l'abril de 2018, membres del col·lectiu *Génération Identitaire* van dur a terme el que denominaven com la missió "*Defend Europe Alps*"⁷³ a *Col de l'Échelle*, a 25 quilòmetres de *Briançon*. Amagada darrere d'una falsa imatge renovada de l'extrema dreta, aquesta organització racista que basa el seu argumentari en la suposada necessitat de "protegir" les fronteres i lluitar contra la immigració massiva i la islamització d'Europa, ha trobat en les xarxes socials la forma més senzilla i eficient d'expandir els seus ideals. Gràcies a elles, altres accions seves com la d'intentar bloquejar la feina de les ONG al Mediterrani⁷⁴ o bloquejar el pas a Calais⁷⁵ han gaudit de major difusió i, per tant, de repercussió mediàtica.

Tanmateix, el discurs emprat per aquest tipus d'organitzacions troba forta oposició en diversos sectors de la ciutadania francesa. De fet, s'ha constatat un alt nivell de solidaritat amb les persones refugiades entre els pobles de la zona dels Alps. N'és un exemple el *Refuge Solidaire de Briançon*⁷⁶.

En el cas d'Itàlia, preocupa especialment l'auge de partits o associacions d'**extrema dreta**, les polítiques emprades en contra de l'acollida de les persones sol·licitants d'asil a territori europeu i la dura retòrica utilitzada per part dels principals actors polítics del país en contra dels rescats i les ONG presents al Mediterrani.

Des de l'1 de juny del 2018, Matteo Salvini, líder polític de la *Lega Norte* s'ha erigit com a nou ministre d'Interior i Vicepresident del Consell de Ministres de la República d'Itàlia. En qüestió de pocs dies, les conseqüències han sigut catastròfiques en matèria de Drets Humans. De fet, el 18 de juny arribaven al port de València 630 persones a bord del vaixell *Aquarius*, que després d'haver sigut rescatades no havien rebut el per-

69 L'OBS (17/11/2015). Attentats de Paris : Marine Le Pen s'attaque aux réfugiés. Et c'est complètement stupide. Recuperat de <http://leplus.nouvelobs.com/contribution/1450012-attentats-de-paris-marine-le-pen-s-attaque-au-refugies-et-c-est-completement-stupide.html>

70 Per a més informació: <https://www.rassemblementnational.fr/terme/internet/>

71 Per a més informació: <https://generationidentitaire.org/>

72 European Social Survey (2017). Attitudes towards immigration in Europe: myths and realities: https://www.europeansocialsurvey.org/docs/findings/IE_Handout_FINAL.pdf

73 Per a més informació: <https://generationidentitaire.org/presentation-eng/>

74 El País (2017): El barco 'nazi', auxiliado en alta mar por una ONG que rescata inmigrantes: https://elpais.com/internacional/2017/08/11/actualidad/1502459523_659275.html

75 Génération Identitaire (2016). Génération Identitaire à Calais. Recuperat de: https://www.youtube.com/watch?time_continue=71&v=Vj9Wlv3uIcM

76 Ville de Briançon (2018). Financement participatif refuges solidaires: http://www.ville-briancon.fr/financement_participatif_br_refuges_solidaires.html

mís per desembarcar a Itàlia⁷⁷. Pocs dies més tard, 224 persones rescatades i titllades de “carn humana” pel propi ministre rebien la mateixa resposta per part del Govern italià.⁷⁸

A nivell local, els resultats de la *Lega Norte* mostren un augment alarmant en el nombre de suports a aquelles regions italianes d'acollida o trànsit. A Ventimiglia, el seu nombre de votants el 2013 (298) es va multiplicar per dotze en les eleccions de març del 2018 (3.343)⁷⁹.

Tanmateix, tal com indica l'investigador del CIDOB Francesco Pasetti⁸⁰, el retorn a Itàlia de la retòrica anti-immigració no es deu solament al discurs de la Lega Norte, sinó també a l'efecte que aquest ha tingut sobre altres partits, que veuen que atacar o fer ostentació d'una actitud dura i intransigent és bastant profitosa en termes electorals.

b) Delictes de solidaritat i assetjament al col·lectiu de persones activistes i treballadores de les associacions locals

En el cas de França, les iniciatives per lluitar contra les xarxes de tràfic de persones s'han anat transformant i legislant fins a convertir-se en una arma de doble fil. Malauradament, les penes establertes per desincentivar el transport de persones entre fronteres amb finalitats lucratives s'utilitzen avui en dia per castigar a aquells i aquelles qui ho fan de forma totalment altruista.

Tal com relata la Cimade⁸¹, a partir del 2009 les associacions en defensa dels Drets Humans van començar a denunciar el fet que el delicte contemplat a l'ordenament jurídic francès definit com “d'ajuda a l'entrada, circulació i estança dels estrangers en situació irregular”⁸² donava implícitament permís per sancionar a aquells qui ajudaven a les persones estrangeres indocumentades. Gràcies a aquestes denúncies, i posteriorment a algunes reformes a mitges, el 31 de desembre de 2012, teòricament es suprimia el que va ser denominat com a “delicte de solidaritat”. Ara bé, l'article en qüestió⁸³ tan sols indica l'aplicació d'aquest tipus d'immunitat en qüestions relatives a “assistència irregular a la residència”, però omet la “entrada” o la “circulació” i tan sols atorga protecció a certs membres de la família o a aquelles persones les accions de les quals es dirigeixen específicament a “garantir condicions de vida digna i decent a l'estranger”

77 El País (2018).

Los 630 del 'Aquarius' reciben un permiso especial de residencia de 45 días: https://politica.elpais.com/politica/2018/06/17/actualidad/1529260520_318470.html

https://politica.elpais.com/politica/2018/06/17/actualidad/1529260520_318470.html

78 El País (2018). Salvini redobla su desafío y cierra los puertos a otro barco con 224 migrantes: https://elpais.com/internacional/2018/06/21/actualidad/1529585899_085787.html

79 Rte (2018). La Lega Norte crece exponencialmente en las regiones de acogida de migrantes: <http://www.rtve.es/noticias/20180307/italia-liga-norte-crece-exponencialmente-regiones-acogida-migrantes/1690861.shtml>

80 Pasetti, F. (2018). Elecciones en Italia: de la retórica anti-inmigración a la violencia. CIDOB, 516, 1-2.

81 La Cimade (2018). Dedans, dehors: une Europe qui s'enferme: https://www.lacimade.org/wp-content/uploads/2018/06/La_Cimade_Schengen_Frontieres.pdf

82 Legifrance (2018). Article L622-1: <https://www.legifrance.gouv.fr/affichCodeArticle.do?idArticle=LEGIARTI000006335286&cidTexte=LEGITEXT000006070158&dateTexte=20111110&oldAction=rechCodeArticle>

83 Legifrance (2018). Article L622-4: [https://www.legifrance.gouv.fr/affichCodeArticle.do?sessionId=55207C1253CE22FC-](https://www.legifrance.gouv.fr/affichCodeArticle.do?sessionId=55207C1253CE22FC-88D128121C2C76B8.tplgfr22s_3?cidTexte=LEGITEXT000006070158&idArticle=LEGIARTI0000037398912&dateTexte=20180928&categorieLien=cid#LEGIARTI0000037398912)

[88D128121C2C76B8.tplgfr22s_3?cidTexte=LEGITEXT000006070158&idArticle=LEGIARTI0000037398912&dateTexte=20180928&categorieLien=cid#LEGIARTI0000037398912](https://www.legifrance.gouv.fr/affichCodeArticle.do?sessionId=55207C1253CE22FC-88D128121C2C76B8.tplgfr22s_3?cidTexte=LEGITEXT000006070158&idArticle=LEGIARTI0000037398912&dateTexte=20180928&categorieLien=cid#LEGIARTI0000037398912)

o a “preservar la integritat física d’aquesta persona”⁸⁴. Certament, aquest tipus d’omis-sions ens porten a afirmar que a la pràctica existeix un delict de solidaritat que pot arribar a comportar penes de fins a 30.000 euros i 5 anys de presó.

Malaauradament, tal com s’ha observat a través de la missió d’observació, la ciutadania de la regió fronterera francesa s’hi ha vist directament afectada. Ho exemplifiquem a través de 3 casos:

- Condemna de presó d’un any, finalment no aplicada però simbòlica, per “facilitar l’entrada, circulació o estància irregular d’un estranger a França”. En aquest cas, es tractava del professor de Niça Pierre-Alain Mannoni, que havia transportat a tres jo-ves d’Eritrea entre Tende i Niça, incloent una menor, per posteriorment allotjar-les a casa seva donat el seu estat d’esgotament⁸⁵. En qualsevol cas, el Sr. Mannoni no es va poder acollir als supòsits esmentats pel fet que els tribunals van considerar que l’acció no estava destinada a “garantir condicions de vida digna” o “preservar la dignitat o integritat física” de les persones migrants.

- Els 3 de Briançon; on tres joves suïssos i italians que formaven part d’una manifes-tació pacífica que acompanyava a un grup d’estrangers entre Itàlia i França per denun-ciar la presència del grup d’extrema dreta “Génération Identitaire” a la zona van ser detinguts durant l’abril del 2018. En aquest cas, se’ls detenia sota la premissa d’haver, per ajuda directa o indirecta, facilitat o intentar facilitar l’entrada irregular a França de més de vint estrangers, amb la circumstància que aquests fets van ser comesos en banda organitzada”. Això va despertar un fort sentiment de rebuig entre la població local, tra-duint-se en accions de protesta com la produïda a Gap durant el 30 i 31 de maig de 2018. Els joves s’enfronten a una sentència de deu anys de presó i 750.000 euros⁸⁶.

Acte en suport dels 3 de Briançon celebrat el 30 de maig de 2018. Foto: Fotomovimiento

84 Gisti (2017). Délit de solidarité: Actualité d’un délit d’une autre époque: https://www.gisti.org/IMG/pdf/art_slama_2017-04-20.pdf

85 Le Monde (2017). Aide aux migrants : prison avec sursis en appel pour un enseignant-chercheur: https://www.lemonde.fr/police-justice/article/2017/09/11/aide-aux-migrants-prison-avec-sursis-en-appel-pour-un-enseignant-chercheur_5184134_1653578.html

86 Liberation (2018). Aide aux migrants : «Les 3 de Briançon» retrouvent la liberté avant leur procès: https://www.liberation.fr/futurs/2018/05/03/aide-aux-migrants-les-3-de-briancon-retrouvent-la-liberte-avant-leur-proces_1647573

- El cas de Cedric Herrou, un home francès de 38 anys, detingut el 24 de juliol de 2017 a Cannes quan acompanyava a 156 migrants per ajudar-los a demanar asil a Marsella. Aquesta no ha estat la única acció de la qual ell ha sigut protagonista. De fet, proporciona allotjament dintre del seu propi terreny a tocar de la frontera amb Itàlia. Això li ha valgut una condemna de 4 mesos de presó -ara per ara suspesa- i està sota vigilància judicial⁸⁷.

Vida diària a l'espai d'acollida adaptat per l'activista Cedric Herrou en el seu propi terreny, a la Vall del Roya.
Foto: Fotomovimiento

En el cas d'Itàlia, des del 2015 s'ha fet ús de mesures desproporcionades per criminalitzar la solidaritat envers les persones refugiades. Concretament a la zona de Ventimiglia es fa entrega del "Foglio di Via", que contempla una ordre d'expulsió durant tres anys per a la persona que el rebí. Un cas concret és el de quatre persones identificades el 6 d'agost de 2016 per la policia quan intentaven portar menjar i aigua a alguns migrants que es trobaven fora del centre d'acollida Campo Roya. Aquestes identificacions es van produir en un context marcat per les protestes en contra del tancament de la frontera franco-italiana i les detencions de migrants produïdes la mateixa setmana⁸⁸.

Pel que fa a l'assetjament al col·lectiu d'activistes i treballadors de les entitats locals, tot i no representar, segons les seves paraules, una amenaça real a la seva integritat, algunes d'elles reben insults per part d'alguns habitants de Ventimiglia. Aquests fets, que poden ser considerats aïllats o puntuals, contribueixen a augmentar la sensació de

87 El País (2018). Cédric Herrou, el hombre que desafía las leyes migratorias de Francia: https://elpais.com/internacional/2018/08/10/actualidad/1533916179_900903.html

88 Corriere della Sera (2016). Ventimiglia, tensione al confine: Sciolti corteo spontaneo No Borders: https://www.corriere.it/cronache/16_agosto_06/polizia-ventimiglia-protesta-migranti-organizzata-no-borders-a5863430-5bf9-11e6-bfed-33aa6b5e1635.shtml

rebuig envers al col·lectiu de professionals per la seva tasca a la regió. A més, també es produeixen situacions difícils a establiments locals compromesos solidàriament amb les persones refugiades, aquest és el cas del Bar Hobbit, que a dia d'avui pateix boicot per part d'un sector de la ciutadania local. Finalment, les persones entrevistades vinculades als moviments de defensa dels drets de les refugiades expressen la sensació d'estar "controlades" per part de la policia.

Delia Bonuomo, propietària del Bar Hobbit, és coneguda per la solidaritat del seu establiment envers les persones migrades. Font: Fotomovimiento

c) Voluntariat exercint el paper de l'Estat francès

Davant la manca de centres d'acollida estatals a la zona fronterera francesa, la ciutadania local ha optat per reemplaçar el paper dels governs locals. Entre d'altres, tal com s'explica en l'apartat de rutes, a Briançon hi ha dos albergs en funcionament gràcies a l'esforç del voluntariat. Per altra banda, a Breil-sur-Roya trobem el camp d'en Cedric Herrou, on les persones refugiades dormen en tendes de campanya o bé en caravanes.

Per altra banda, s'ha anat succeint la creació de noves entitats amb l'objectiu de donar resposta a les necessitats bàsiques de les persones en trànsit. En aquest cas, Sursaut Citoyen comptabilitza en 1.200 les iniciatives ciutadanes solidaries amb els i les migrants a tot l'Estat, 20 de les quals es troben a la zona de Niça, Menton i Briançon, just a tocar de la frontera amb Itàlia⁸⁹.

⁸⁹ Sursaut Citoyen (2018). 1200 initiatives citoyennes de solidarité avec les migrants: <https://sursaut-citoyen.org/>

Un grup de voluntàries prepara l'esmorzar al centre d'acollida de Briançon. Foto: Fotomovimiento

d) Infants en centres de detenció

Pel que fa als i les infants acompanyats, tal com relata l'article 3 de la Convenció Internacional relativa als drets de l'infant del 20 de novembre de 1989, “en totes les accions que concerneixen l'infant, tant si són portades a terme per institucions de benestar social públiques o privades, tribunals de justícia, autoritats administratives o cossos legislatius, la consideració principal ha de ser l'interès primordial de l'infant.”.

Ara bé, en base a la condemna imposada a França l'any 2012 en relació al cas d'una detenció de 2 setmanes d'una família del Kazakhstan amb 2 menors, el Tribunal Europeu dels Drets Humans, afirmava que “l'interès superior de l'infant no es pot limitar a la unitat familiar, sino que les autoritats han de disposar tots els mitjans necessaris per limitar la detenció de famílies amb menors tant com sigui possible i preservar eficaçment el dret a una vida familiar.⁹⁰”

Malauradament, l'argument legal no ha servit per posar fi a les privacions de llibertat i veiem com el nombre de menors estrangers acompanyats tancats amb les seves famílies en centres de detenció francesos (CRA) no ha deixat de créixer. En xifres, el nombre ha passat de 31 al 2013 a 305 el 2017. De fet, tal com relata el Controlador General dels centres de privació de llibertat, 77 infants van ser tancats durant els primers quatre mesos del 2018: 38 al CRA de Metz; 37 al CRA de Mesnil-Amelot i 2 al CRA de Toulouse-Cornebarrieu.

⁹⁰ European Court of Human Rights (2012). Detention of baby and young child with their immigrant parents in facility unsuitable for children was unlawful and incompatible with respect for family life: [https://hudoc.echr.coe.int/eng#{%22itemid%22:\[%22003-3812769-4371409%22\]}](https://hudoc.echr.coe.int/eng#{%22itemid%22:[%22003-3812769-4371409%22]})

Aquest tipus de detencions, que es produeixen en base a la justificació legal⁹¹ de mantenir les famílies detingudes la nit abans de transportar-les a l'aeroport solen ser breus, tot i que poden arribar a dues setmanes.

e) Vulneracions de Drets Humans al voltant de les fronteres i limitacions al dret d'asil

En principi, l'entrada en vigor del Conveni d'Aplicació de l'Acord Schengen de l'any 1995 suprimeix les fronteres internes de la Unió Europea. Tanmateix, hi trobem excepcions que donen cobertura als controls policials efectuats del cantó francès amb la finalitat de demanar documentació:

- 1) A través de l'article 2.2 del Conveni d'Aplicació de l'Acord Schengen, on es preveu la possibilitat de que els Estats membres puguin, "per motius d'ordre públic o seguretat nacional", adoptar durant un període de temps limitat, controls fronterers interns.
- 2) A través de l'article 23 i 25 del Codi de Fronteres Schengen; en el primer es dona cobertura a inspeccions aleatòries dintre del territori (incloent ports i aeroports) en el marc de la detecció de possibles amenaces a la seguretat pública. En el segon, s'obre la possibilitat de restablir temporalment les fronteres sota la premissa de la seguretat pública.

Des d'octubre de 2006 fins setembre de 2018, s'ha notificat el restabliment de les fronteres interiors franceses en 15 ocasions⁹². Ara per ara, els controls resten actius des del 13 de novembre de 2015 justificant-se per l'estat d'alerta declarat a tot el territori el 14 de novembre del mateix any per raons d'amenaça persistent d'atemptats terroristes. Tanmateix, tal com indica la Cimade⁹³, és important recalcar que els controls sistemàtics ja es duen a terme a la frontera franco-italiana des de juny del 2015 sense justificació prèvia a les institucions europees. De fet, per cada decisió de restablir o perllongar la durada dels controls, els Estats membres tenen el deure d'informar als seus veïns i a les institucions europees i de justificar la seva decisió, ja que el restabliment de les fronteres no s'hauria de realitzar més que com a últim recurs. Igualment, haurien d'elaborar una llista detallada dels punts de passatge autoritzats (PPA), que poden ser fixes o mòbils. En aquest cas, a França, s'han activat 285 PPA després del 13 de novembre de 2015⁹⁴.

91 Legifrance (2018). Article L.551-1. Article III (3): <https://www.legifrance.gouv.fr/affichCodeArticle.do?cidTexte=LEGITEX-T000006070158&idArticle=LEGIARTI000006335237&dateTexte=&categorieLien=cid>

92 European Commission (2018). Member States' notifications of the temporary reintroduction of border control at internal borders pursuant to Article 25 et seq. of the Schengen Borders Code: https://ec.europa.eu/home-affairs/sites/homeaffairs/files/what-we-do/policies/borders-and-visas/schengen/reintroduction-border-control/docs/ms_notifications_-_reintroduction_of_border_control_en.pdf

93 La Cimade (2018). Dedans, dehors: une Europe qui s'enferme: https://www.lacimade.org/wp-content/uploads/2018/06/La_Cimade_Schengen_Frontieres.pdf

94 Council of the European Union (2015). Prolongation of the temporary reintroduction of border controls at the French internal borders in accordance with Articles 23 and 24 of Regulation (EC) 562/2006 establishing a Community Code on the rules governing the movement of persons across borders (Schengen Borders Code): <http://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-15181-2015-INIT/en/pdf>

L'increment en el número d'arribades a Europa, (pel mar Mediterrani, sobretot) de persones refugiades l'estiu de 2015 té com a conseqüència decisions unilaterals per part d'alguns països en relació a les gestió i el control de les seves fronteres. Àustria, al setembre de 2015, va ser el primer; però actualment 6 països més de l'espai Schengen apliquen control de fronteres internes: França, Alemanya, Àustria, Dinamarca, Suècia i Noruega (el darrer no és membre de la UE però sí és espai Schengen).

A l'octubre de 2017 en una reunió dels ministres d'interior i de justícia es va iniciar el debat d'una nova proposta per a modificar les condicions d'aplicació que el Conveni de Aplicació Schengen fixava per a la reinstauració del control de les fronteres interiors. En aquesta discussió es visibilitzaven dos grups de països: els que volien reformar Schengen per prolongar aquests controls davant el que consideren amenaces; i els que defensaven la necessitat de preservar Europa sense fronteres. Mentre la discussió no es concreta, els països segueixen sol·licitant pròrroques per mantenir el control de les seves fronteres, la darrera pròrroga demanada finalitza el maig de 2019.

Segons la normativa vigent, als PPA es permeten controls sistemàtics sempre que assegurin les garanties processals, és a dir, la prohibició de controls discriminatoris, la notificació per escrit de denegació d'entrada, la interpretació en un idioma que la persona entengui, etc. Alhora, aquest restabliment dels controls manté intacte el relatiu a les obligacions en matèria de Drets Humans, entre les quals s'hi troben la no devolució de persones sol·licitants de protecció internacional i la protecció de menors no acompanyats.

En el cas dels Alps Marítims, els primers punts de passatge autoritzats (PPA) es troben a la carretera de la costa entre Ventimiglia i Menton i al ferrocarril de Menton-Garavan. Tanmateix, no són els únics, ja que a mesura que s'avança s'hi poden trobar més a l'estació de Niça, Antibes o Cannes. Una mica més al nord, a la Vall del Roya, hi trobem un dispositiu mòbil situat a Sospel durant les 24 hores del dia. Aquest punt és estratègic, no només pel control de persones arribades a Europa, sinó també pel que fa a la històrica cultura de resistència de la gent de la regió, que a dia d'avui veu amb incredulitat el desplegament de la policia local escoltada per personal de l'exercit.

Segons la Cimade⁹⁵, el restabliment del total dels controls en frontera va resultar en 86.000 denegacions al 2017. Comparat amb les paraules del director general d'estrangeria a França, M. Pierre-Antoine Molina, que les comptabilitzava en 63.000 al 2016, 15.000 al 2015 i 11.000 al 2014⁹⁶, aquesta xifra representa un remarcable increment. Ara bé, fruit de les entrevistes dutes a terme amb associacions locals, s'ha corroborat l'existència de xarxes amb ànim de lucre enfocades al tràfic de persones entre ambdós països. Tanmateix, convé destacar que l'existència de 350 casos detectats durant el

95 La Cimade (2018). Dedans, dehors: une Europe qui s'enferme:

https://www.lacimade.org/wp-content/uploads/2018/06/La_Cimade_Schengen_Frontieres.pdf

96 Sénat française (2017). Rapport Session ordinaire de 2016-2017, 29 mars 2017: <http://www.senat.fr/rap/r16-484/r16-4841.pdf>

2017 posa en entredit l'efectivitat d'aquests controls policials així com la integritat professional d'alguns dels seus membres. Paral·lelament, situa de nou als i les més vulnerables en una situació de risc i indefensió, abocant persones adultes i menors al perills derivats del tràfic de persones.

Migrant mort a la zona alta de Bardonecchia, s'investiga per omissió de socors. Foto: Fotomovimiento

8. Conclusions

El gran interès suscitat a partir de les impactants imatges de rescats i morts al Mediterrani ha contribuït a crear un sentiment de rebuig per part d'un sector de la població envers les polítiques emprades per part de la Unió Europea pel que fa al control de les seves fronteres. Ara bé, tot i haver posat el focus mediàtic al mar Mediterrani, la ciutadania i els mitjans de comunicació han obviat el moment posterior a l'arribada dels migrants a territori europeu.

L'augment significatiu d'arribades a les costes italianes ha derivat en la radicalització d'un sector de la opinió pública italiana. Els partits d'ultra dreta han vist com el discurs xenòfob i racista torna a generar suports i, amagats darrere de noves i rejoyenides cares, tornen a apostar clarament per l'odi i la por cap a l'estranger. En conseqüència, en localitats com a Ventimiglia, que durant els últims anys han rebut un important flux d'arribades, s'han justificat accions i mesures focalitzades en censurar i rebutjar la defensa dels drets de les persones refugiades. De fet, a dia d'avui podem trobar me-

nors no acompanyats passant el dia i la nit en entorns que ni de bon tros són segurs per a ells i elles. A banda d'això, també trobem a homes i dones disposats a arriscar la seva vida posant-la en mans de traficants de persones.

A l'altre costat de la frontera, la situació és igualment complicada. Tot i no haver obtingut el suport majoritari de la població francesa, l'argumentari en contra de la immigració ja forma part de les noves lleis i polítiques. Emparant-se en el control contra la possible arribada de terroristes, el govern francès ha optat per comprar el discurs de la por obviat el perjudici clar que aquest causa sobre els col·lectius més vulnerables de migrants i refugiades. Els nombrosos controls que se succeeixen al llarg de la frontera francesa, ja siguin fixes o mòbils, s'emparen en uns articles que sota cap concepte justifiquen les greus vulneracions de Drets Humans que s'estan duent a terme.

Les màfies troben un negoci rendible davant les dificultats per creuar la frontera. Foto: Fotomovimiento

Des de la Comissió Catalana d'Ajuda al Refugiat i SOS Racisme, es denuncia de forma clara i contundent que a la frontera franco-italiana s'estan produint identificacions de persones per qüestions de perfil ètnic sota el precepte de defensa de la seguretat nacional. D'igual forma, s'avisa sobre les greus conseqüències que aquest tipus de fets poden comportar cap a un col·lectiu ja de per si estigmatitzat, com és el de les persones negres. L'observació sobre el terreny ha servit per constatar que aquestes pràctiques s'estan duent a terme de forma reiterada. Això vol dir que, a dia d'avui, si s'ha arribat a través d'Itàlia, és més fàcil sol·licitar asil a Marsella per a una persona blanca que per a una persona negra.

En la mateixa línia, són preocupants les denúncies de les entitats locals com Roya Citoyenne, que ha denunciat l'ús inadequat del “refus d'entrée” i el poc temps que es dedica per part de la policia a explicar els drets a les persones identificades en territori francès (entre 3 i 4 minuts)⁹⁷. Com era d'esperar, les dades recollides per la Cimade mostren la ineficiència d'aquest tipus de controls en matèria de lluita antiterrorista. Del total de “refus d'entrée” entregats durant el 2017 (75.000) només 20 s'argumentaven per qüestions relatives a “amença a l'ordre públic”, mentre que les demés s'emetien per raons no relacionades amb activitats amenaçadores. De fet, més de 20.000 d'elles anaven destinades a persones del Sudan, Síria, Eritrea i Afganistan, és a dir, molt probablement gent subjecte de protecció internacional.

Per altra banda, es denuncia la injusta detenció dels i les menors conjuntament amb les seves famílies, fet que en cap cas és justificable per la necessitat de millorar la logística de les deportacions cap al país d'origen. De fet, es posa en entredit el compromís dels governs locals en defensa de l'article 3 de la Convenció Internacional relativa als drets de l'infant del 20 de novembre de 1989 ja que, tal com denuncia la Cimade, les situacions viscudes en un ambient penitenciari poden provocar traumes en els i les menors i poden ser causa de problemes en la relació amb els seus pares. Això es deu al fet que l'autoritat parental es mina, sota els ulls dels fills, quan troben als seus progenitors esposats, privats de llibertat i incapaços de prendre decisions relatives a la vida quotidiana dels seus propis fills⁹⁸.

Finalment, la Comissió Catalana d'Ajuda al Refugiat i SOS Racisme expressen la seva preocupació per l'ús fraudulent de les eines legals destinades a combatre les xarxes de tràfic de persones i que posa en el punt de mira la solidaritat ciutadana. Al contrari del que es pretén aconseguir, perseguir a les persones que volen ajudar tan sols afavoreix el negoci de les màfies, generant riscos innecessaris per a les persones més vulnerables.

En conclusió, el seguit d'accions dutes a terme per part de l'Estat francès i italià van en contra de les teòriques ambicions de la Unió Europea, contradiuen l'obertura de les fronteres interiors i posen en dubte el compromís dels seus Estats en la defensa dels Drets Humans. La visió dels moviments de les persones per part de la Unió ha de canviar, i això passa per qüestionar-se la pretesa voluntarietat de moltes de les migracions que es produeixen avui en dia i que arriben a les costes del sud. De fet, és necessari obrir un debat sobre les diferents formes de persecució, tenint sempre en compte que moltes de les vulneracions de Drets Humans que obliguen a les persones a fugir de casa seva es donen per l'acció del propis països d'acollida en altres territoris.

⁹⁷ Roya Citoyenne (2017). Rapport d'activités 2017: <http://www.roya-citoyenne.fr/wp-content/uploads/2018/05/rc-rapport-dactivite-2017.pdf>

⁹⁸ La Cimade (2018). Dedans, dehors: une Europe qui s'enferme: https://www.lacimade.org/wp-content/uploads/2018/06/La_Cimade_Schengen_Frontieres.pdf

9. Bibliografia

20 minutes (2017). Côte d’Azur: A la frontière italienne, un nombre record de passeurs interpellés: <https://www.20minutes.fr/societe/2180983-20171204-cote-azur-frontiere-italienne-nombre-record-passeurs-interpelles>

Agencia EFE (2017). Menton, una frontera de ida y vuelta: <https://www.efe.com/efe/espana/portada/menton-una-frontera-de-ida-y-vuelta/10010-3315559>

Aida (2017) Country Report. France: http://www.asylumineurope.org/sites/default/files/report-download/aida_fr_2017update.pdf

Aida (2018). Country Report. Italy: <http://www.asylumineurope.org/reports/country/italy>

Article 19, cc. 1- 3 bis del Decret Legislatiu 142/15 (modificat per la llei n. 47/17)

BFM (2018). Reportage RMC: face à la démonstration de force de Génération identitaire à Briançon, l’inquiétude des habitants: <https://rmc.bfmtv.com/mediaplayer/video/reportage-rmc-face-a-la-demonstration-de-force-de-generation-identitaire-a-briancon-l-inquietude-des-habitants-1064023.html>

Caritas Italiana (2015). Al via progetto “Rifugiato a casa mia”: http://www.caritasitaliana.it/pls/caritasitaliana/v3_s2ew_consultazione.mostra_pagina?id_pagina=6146

CityPopulation (2018). Bardonecchia: <https://www.citypopulation.de/php/italy-piemonte.php?cityid=001022>

CityPopulation (2018). Menton: <https://www.citypopulation.de/php/france-alpes-maritimes.php?cityid=06083>

Comisión Española de Ayuda al Refugiado (2017). Informe 2017. Las personas refugiadas en España y Europa: <https://www.cear.es/wp-content/uploads/2017/06/Informe-Anual-CEAR-2017.pdf>

Comisión Española de Ayuda al Refugiado (2018). Informe 2018: Las personas refugiadas en España y Europa: <https://www.cear.es/wp-content/uploads/2018/06/Informe-CEAR-2018.pdf>

Comisión Española de Ayuda al Refugiado (2017). Más que cifras (2017 i 2016): <https://www.masquecifras.org/#cifras-ue>

Comune di Bardonecchia (2018). Territorio e Ambiente, Sistema di Gestione Ambientale ISO 14001:2004, informazioni ex art. 40 c. 2 del D.Lgs. 33/2013: <https://www.comune.bardonecchia.to.it/bardonecchia/territorio-e-ambiente/>

Comune di Claviere (2018). Scheda del comune: <http://www.comune.claviere.to.it/it-it/vivere-il-comune/scheda>

Comune di Ventimiglia (2018). Data Città di Ventimiglia: <http://www.comune.ventimiglia.it/servizi/Menu/dinamica.aspx?idArea=8882&idCat=8883&ID=8883&TipoElemento=categoria>

Corriere della Sera (2016). Ventimiglia, tensione al confine: Sciolto corteo spontaneo No Borders: https://www.corriere.it/cronache/16_agosto_06/polizia-ventimiglia-protesta-migranti-organizzata-no-borders-a5863430-5bf9-11e6-bfed-33aa-6b5e1635.shtml

Corriere della Sera (2018). Bardonecchia, cadavere di un migrante trovato tra i boschi: https://www.corriere.it/cronache/18_maggio_25/bardonecchia-cadavere-un-migrante-trovato-boschi-5dfda80c-6050-11e8-989c-deac82752781.shtml?refresh_ce-cp

Council of the European Union (2015). Prolongation of the temporary reintroduction of border controls at the French internal borders in accordance with Articles 23 and 24 of Regulation (EC) 562/2006 establishing a Community Code on the rules governing the movement of persons across borders (Schengen Borders Code): <http://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-15181-2015-INIT/en/pdf>

Dici (2018). Hautes-Alpes: les manifestants pro-migrants et “contre les frontières” ont terminé leur marche à Briançon: <https://www.dici.fr/actu/2018/06/10/hautes-alpes-manifestants-pro-migrants-contre-frontieres-ont-termine-marche-briancon-1145765>

El País (2017): El barco ‘nazi’, auxiliado en alta mar por una ONG que rescata inmigrantes: https://elpais.com/internacional/2017/08/11/actualidad/1502459523_659275.html

El País (2018). Cédric Herrou, el hombre que desafía las leyes migratorias de Francia: https://elpais.com/internacional/2018/08/10/actualidad/1533916179_900903.html

El País (2018). Salvini redobla su desafío y cierra los puertos a otro barco con 224 migrantes: https://elpais.com/internacional/2018/06/21/actualidad/1529585899_085787.html

European Commission (2018). Member States’ notifications of the temporary reintroduction of border control at internal borders pursuant to Article 25 et seq. of the Schengen Borders Code: https://ec.europa.eu/home-affairs/sites/homeaffairs/files/what-we-do/policies/borders-and-visas/schengen/reintroduction-border-control/docs/ms_notifications_-_reintroduction_of_border_control_en.pdf

European Commission (2017). Central Mediterranean Route: Commission proposes Action Plan to support Italy, reduce pressure and increase solidarity: http://europa.eu/rapid/press-release_IP-17-1882_en.htm

European Commission (2017). Commission action plan to support Italy and stem migration flows: https://ec.europa.eu/home-affairs/sites/homeaffairs/files/what-we-do/policies/european-agenda-migration/20170704_factsheet_-_central_mediterranean_route_commission_action_plan_to_support_italy_and_stem_flows_en.pdf

European Court of Human Rights (2012). Detention of baby and young child with their immigrant parents in facility unsuitable for children was unlawful and incompatible with respect for family life: [https://hudoc.echr.coe.int/eng#{%22itemid%22:\[%22003-3812769-4371409%22\]}](https://hudoc.echr.coe.int/eng#{%22itemid%22:[%22003-3812769-4371409%22]})

European Social Survey (2017). Attitudes towards immigration in Europe: myths and realities: https://www.europeansocialsurvey.org/docs/findings/IE_Handout_FINAL.pdf

Frontex (2018). News Release. Frontex launching new operation in Central Med: <https://frontex.europa.eu/media-centre/news-release/frontex-launching-new-operation-in-central-med-yKqSc7>

Génération Identitaire (2016). Génération Identitaire à Calais. Recuperat de: https://www.youtube.com/watch?time_continue=71&v=Vj9Wlv3uIcM

Gisti (2017). Délit de solidarité: Actualité d'un délit d'une autre époque: https://www.gisti.org/IMG/pdf/art_slama_2017-04-20.pdf

Global Project (2015). Ventimiglia - Sgomberato il campo ai Balzi Rossi, i migranti tornano sugli scogli: http://www.globalproject.info/it/in_movimento/ventimiglia-sgomberato-il-campo-ai-balzi-rossi-i-migranti-tornano-sugli-scogli/19437

Gobierno de España. Ministerio del Interior (2018). Acuerdo de Schengen: <http://www.interior.gob.es/ca/web/servicios-al-ciudadano/extranjeria/acuerdo-de-schengen>

Huffington Post (2017). Vu du Sénat #80: À Menton avec les réfugiés, j'ai constaté avec effroi la banalité du mal au quotidien: https://www.huffingtonpost.fr/esther-benbassa/vu-du-senat-80-a-menton-avec-les-refugies-jai-constate-avec-effroi-la-banalite-du-mal-au-quotidien_a_23252225/

Il Fatto Quotidiano (2015). Profughi, l'appello di Papa Francesco: "Ogni parrocchia accolga una famiglia": <https://www.ilfattoquotidiano.it/2015/09/06/migranti-l-appello-di-papa-francesco-ogni-parrocchia-accolga-una-famiglia/2012360/>

InfoMigrants (2018). Team at the Italian-French border to convince migrants not to cross: <http://www.infomigrants.net/en/post/8323/team-at-the-italian-french-border-to-convince-migrants-not-to-cross>

Intersos (2017). Accoglienza dei minori stranieri non accompagnati presenti a Ventimiglia: <https://www.intersos.org/accoglienza-dei-minori-stranieri-non-accompagnati-presenti-ventimiglia/>

IOM (2017). Migration flows to Europe: http://migration.iom.int/docs/2017_Overview_Arrivals_to_Europe.pdf

L'express (2018). Le renvoi de 19 migrants mineurs à Nice est suspendu par la justice administrative: https://www.lexpress.fr/actualite/societe/justice/le-renvoi-de-19-migrants-mineurs-a-nice-est-suspendu-par-la-justice-administrative_1987563.html

La Cimade (2018). Dedans, dehors: une Europe qui s'enferme: https://www.lacimade.org/wp-content/uploads/2018/06/La_Cimade_Schengen_Frontieres.pdf

L'OBS (17/11/2015). Attentats de Paris : Marine Le Pen s'attaque aux réfugiés. Et c'est complètement stupide: <http://leplus.nouvelobs.com/contribution/1450012-attentats-de-paris-marine-le-pen-s-attaque-au-refugies-et-c-est-completement-stupide.html>

La Repubblica (2015). Francia blocca la frontiera con l'Italia. Ue: "Nessun dietrofront su quote": http://www.repubblica.it/esteri/2015/06/12/news/francia_blocca_frontiere_ue_avanti_con_redistribuzione_-116732997/

La Repubblica (2018). Bardonecchia, il corpo di un migrante affiora tra neve e detriti dell'Orrido del Frejus: http://torino.repubblica.it/cronaca/2018/05/25/news/bardonecchia_il_corpo_di_un_migrante_affiora_tra_neve_e_detriti_sul_colle_della_scala-197318905/

La Stampa (2017). Ventimiglia, migranti sulla A10: autostrada chiusa per oltre un'ora: <http://www.lastampa.it/2017/12/22/imperia/ventimiglia-migranti-sulla-a-autos-trada-chiusa-per-oltre-unora-ocX9duN4FgGAdwWpDj2QDP/pagina.html>

La Stampa Torino (2018). Migrante trovato morto nei boschi tra Monginevro e Briançon: <http://www.lastampa.it/2018/05/19/cronaca/migrante-trovato-morto-nei-boschi-tra-monginevro-e-brianon-JPruGhlQHIu8slt3zzIZgI/pagina.html>

La Vanguardia (2016). Choques entre policías y activistas en Ventimiglia por situación inmigrantes: <https://www.lavanguardia.com/vida/20160806/403742769616/choques-entre-policias-y-activistas-en-ventimiglia-por-situacion-inmigrantes.html>

Le Monde (2017). Aide aux migrants : prison avec sursis en appel pour un enseignant-chercheur: https://www.lemonde.fr/police-justice/article/2017/09/11/aide-aux-migrants-prison-avec-sursis-en-appel-pour-un-enseignant-chercheur_5184134_1653578.html

LegiFrance (2017). Information du 4 décembre 2017 relative à l'évolution du parc d'hébergement des demandeurs d'asile et des réfugiés: http://circulaire.legifrance.gouv.fr/pdf/2017/12/cir_42787.pdf

Legifrance (2018). Article L622-1: <https://www.legifrance.gouv.fr/affichCodeArticle.do?idArticle=LEGIARTI000006335286&cidTexte=LEGITEXT000006070158&dateTexte=20111110&oldAction=rechCodeArticle>

Legifrance (2018). Article L622-4: https://www.legifrance.gouv.fr/affichCodeArticle.do;jsessionid=55207C1253CE22FC88D128121C2C76B8.tplgfr22s_3?cidTexte=LEGITEXT000006070158&idArticle=LEGIARTI000037398912&dateTexte=20180928&categorieLien=cid#LEGIARTI000037398912

Legifrance (2018). Article L.551-1. Article III (3): <https://www.legifrance.gouv.fr/affichCodeArticle.do?cidTexte=LEGITEXT000006070158&idArticle=LEGIARTI000006335237&dateTexte=&categorieLien=cid>

Liberation (2018). Aide aux migrants : «Les 3 de Briançon» retrouvent la liberté avant leur procès: https://www.liberation.fr/futurs/2018/05/03/aide-aux-migrants-les-3-de-briancon-retrouvent-la-liberte-avant-leur-proces_1647573

Local Team. (2016). DIRETTA LIVE: Ventimiglia, manifestazione No Borders. Recuperat de <https://www.youtube.com/watch?reload=9&v=rKjH2vx28ZQ>

Los 630 del 'Aquarius' reciben un permiso especial de residencia de 45 días: https://politica.elpais.com/politica/2018/06/17/actualidad/1529260520_318470.html

myths and realities: https://www.europeansocialsurvey.org/docs/findings/IE_Handout_FINAL.pdf

OHCHR (2017). El nuevo código de conducta adoptado por Italia y la UE para operaciones de rescate en el Mediterráneo podría causar más muertes, advierte experta de Naciones Unidas: <https://www.ohchr.org/SP/NewsEvents/Pages/DisplayNews.aspx?NewsID=21971&LangID=S>

Open Migration (2017). I morti di confine a Ventimiglia: <http://openmigration.org/analisi/i-morti-di-confine-a-ventimiglia/>

Oxfam Intermon (2018). Nowhere but out: https://d1tn3vj7xz9fdh.cloudfront.net/s3fs-public/file_attachments/bp-nowhere-but-out-refugees-migrants-ventimiglia-150618-en.pdf

Parlamento Europeo (2018). Infografía: solicitudes de asilo en la UE: http://www.europarl.europa.eu/external/html/welcomingeurope/default_es.htm

Paroles de migrants (2018). Le refuge solidaire: <https://parolesdemigrants.com/2018/01/22/le-refuge-solidaire/>

Pasetti, F. (2018). Elecciones en Italia: de la retórica anti-inmigración a la violencia. CIDOB, 516, 1-2.

Reuters (2018). Migrants risk death crossing Alps to reach France: <https://ca.reuters.com/article/topNews/idCAKBN1F01TP-OCATP>

Riviera press (2017). 9 Agosto in marcia “No ai migranti in centro città “: <https://www.rivierapress.it/2017/08/05/ventimiglia-9-agosto-in-marcia-no-ai-migranti-in-centro-citta/>

Riviera24 (2017). Corpo di un migrante ritrovato tra Mentone e Ventimiglia: ha provato a raggiungere la Francia dal “passo della morte”: <http://www.riviera24.it/2017/03/corpo-di-un-migrante-ritrovato-tra-mentone-e-ventimiglia-ha-provato-a-raggiungere-la-francia-dal-passo-della-morte-250111/>

Riviera24 (2017). Ventimiglia, c'è bisogno di aiuti per i migranti della chiesa di Sant'Antonio alle Gianchette. Ecco cosa serve: <https://www.riviera24.it/2017/05/ventimiglia-ce-bisogno-di-aiuti-per-i-migranti-della-chiesa-di-santantonio-alle-gianchette-ecco-cosa-serve-253408/>

Roya Citoyenne (2017). Rapport d'activites 2017: <http://www.roya-citoyenne.fr/wp-content/uploads/2018/05/rc-rapport-dactivite-2017.pdf>

Rtve (2018). La Liga Norte crece exponencialmente en las regiones de acogida de migrantes: <http://www.rtve.es/noticias/20180307/italia-liga-norte-crece-exponencialmente-regiones-acogida-migrantes/1690861.shtml>

Sénat française (2017). Rapport Session ordinaire de 2016-2017, 29 mars 2017: <http://www.senat.fr/rap/r16-484/r16-4841.pdf>

Sin Filtros (2018). Refugiados: el helado paso de los Alpes. Recuperat de: <https://www.youtube.com/watch?v=EYOJ9vP7WNC>

Sud Ouest (2018). Une Nigériane de 20 ans serait morte en traversant la frontière française: <https://www.sudouest.fr/2018/05/22/une-migrante-de-20-ans-se-tue-en-traversant-la-frontiere-francaise-5077431-10407.php>

Sursaut Citoyen (2018). 1200 initiatives citoyennes de solidarité avec les migrants: <https://sursaut-citoyen.org/>

The Guardian (2018). Alpine crossing: refugees battle extreme weather to reach France: <https://www.theguardian.com/world/gallery/2018/jan/26/alpine-crossing-refugees-battle-extreme-weather-reach-france>

UNDP (2018). Human development Reports, Italy: <http://hdr.undp.org/en/countries/profiles/ITA>

UNDP (2018). Human development Reports, France: <http://hdr.undp.org/en/countries/profiles/FRA>

Ville de Briançon (2018). Financement participatif refuges solidaires: http://www.ville-briancon.fr/financement_participatif_br_refuges_solidaires.html

Ville du Briançon (2017). A voir ou revoir. Recupérat de: <https://vimeo.com/213479324>

Ville du Briançon (2017). Lettre: http://www.ville-briancon.fr/migrants_lettre_president.pdf

Ville du Briançon (2018). Bienvenue à Briançon: <https://fr.calameo.com/read/00259236550cece14ad46>

Ville du Briançon (2018). Réfugiés: http://www.ville-briancon.fr/aide_aux_refugies.html

World Bank (2018). Population, France: <https://data.worldbank.org/indicator/SP.POP.TOTL>

World Bank (2018). Population, Italy: <https://data.worldbank.org/indicator/SP.POP.TOTL>

Elaborat per:

Amb el suport de:

La informació continguda en aquesta publicació no reflecteix la posició de la Generalitat de Catalunya ni de l'Ajuntament de Barcelona